

# **PRAWDA BIAŁEJ PODLASKIEJ**

Organ Tymczasowego Zarządu m. i pow. Białej Podlaskiej.

Nr 2.

Biała Podlaska, poniedziałek 2 października

1939 r.

## **Zawarcie paktu o przyjaźni i granicach pomędzy ZSSR i Niemcami**

W ciągu 28/29 września b.r. zostały w Moskwie przeprowadzone rozmowy między przewodniczącym Sownarkomu ZSSR i Narkomundelem tow. Mołotowem i Ministrem Spraw Zagranicznych Niemiec p. v. Ribbentropem w sprawie zawarcia paktu o przyjaźni i granicach między ZSSR i Niemcami.

W rozmowach brali udział tow. Stalin i sowiecki pośrednik w Niemczech tow. Szkarzew.

ze strony Niemiec — poseł w ZSSR p. Schulenburg.

Rozmowy zostały zakończone podpisaniem niemiecko-sowieckiego paktu o przyjaźni i granicach między ZSSR i Niemcami, oraz wymianą listów między tow. Mołotowem i p. v. Ribbentropem, w sprawach ekonomicznych.

Poniżej zamieszcza się treść dokumentów:

## **Niemiecko-Sowiecka umowa o przyjaźni i granicach między ZSSR i Niemcami**

Rząd ZSSR i Rząd Niemiecki po rozkładzie byłego państwa Polskiego, rozpatrują wyłącznie, jako swoje zadanie odnowienie pokoju i porządku na tym terytorium i zabezpieczenie ludom, żyjącym tam spokojnej egzystencji, odpowiadającej ich specyficzności narodowej. W tym celu doszli oni do porozumienia, jak następuje:

I. Rząd ZSSR i Rząd Niemiecki ustanawiają w charakterze granicy między obopólnymi interesami granicznymi na terytorium byłego państwa Polskiego linię, którą się wykreśliła na dołączonej przy niniejszym mapie i będzie szczegółowiej opisana w protokole dodatkowym.

II. Obie strony uznają ustanowioną w art. I. granicę obopólnych zagadnień państwowych za ostateczną i usunięcie wszelkiego wtrącania się mocarstw trzecich do tego postanowienia.

III. Konieczną przebudowę państwową na terytorium, położonym na zachód od oznaczonej w art. I. linii dokonuje Rząd Niemiecki, na wschodzie od tej linii — Rząd ZSSR.

IV. Rząd ZSSR i Rząd Niemiecki rozpatrują wyżej wspomnianą przebudowę, jako pewny fundament dla dalszego rozwoju przyjaznych stosunków między obu krajami.

V. Umowa ta podlega ratyfikacji. Wymiana not ratyfikacyjnych powinna się odbyć jak najrychlej w Berlinie.

Umowa ta wchodzi w życie z chwilą podpisania,

Sporządzona została w dwóch oryginałach, w językach niemieckim i rosyjskim.

Moskwa 28 września 1939 r.

Z upoważnienia Rządu ZSSR

**W. Mołotow.**

Za Rząd Niemiecki

**I. Ribbentrop.**

## **Oświadczenie Rządów Sowieckiego i Niemieckiego z dnia 28 września 1939 r.**

Po podpisaniu w dniu dzisiejszym umowy pomiędzy Rządem Niemieckim i Rządem ZSSR, ostatecznie regulującą kwestię, wynikłą z przyczyny rozkładu państwa Polskiego i tym samym stworzyli mocny fundament dla stałego pokoju we wschodniej Europie, w obopólnej zgodzie wyrażają swoje zdanie, że zlikwidowanie obecnej wojny między Niemcami z jednej strony a Anglią i Francją z drugiej strony odpowiadałoby interesom wszystkich narodów. Dlatego oba Rządy skierują wspólne wysiłki, i w

razie potrzeby w porozumieniu z innymi mocarstwami, aby możliwie rychłej osiągnąć ten cel. O ile jednak wysiłki te obu Rządów będą bezskuteczne, w takim razie zostanie faktycznie dowiedzione, że Anglia i Francja noszą odpowiedzialność za przeciąganie się wojny, przy czym w razie przeciągania się wojny, Rządy Niemiec i ZSSR naradzać się będą między sobą o przedsięwzięciu koniecznych kroków.

Z upoważnienia Rządu ZSSR

**W. Mołotow.**

Za Rząd Niemiecki

**I. Ribbentrop.**

Moskwa, 28 września 1939 r.

## **Komunikat Generalnego Sztabu Rob. Ch. Cz. A.**

28 września 1939 r.

Oddziały Czerwonej Armii, posuwając się w stronę linii demarkacyjnej w ciągu dnia 28 września weszły na linię: Grajewo, Czyżew (20 km. na południowy zachód od Mazowiecka), Międzyrzec, Krenpiec (12 km. na poł. wschód od Lublina), Szczepreszyn, Małodycz (15 km. na półn. zachód od Lubaczewa), Przemyśl, Ustrzykud (40 km. na

połud. zachód od Przemyśla).

Kontynuując operację do zlikwidowania reszty polskich wojsk na zachodniej Białorusi i zachodniej Ukrainie, oddziały Czerwonej Armii rozbroiły i wzięły do niewoli 5 pułków kawalerii i 15 armat w rejonie Kruczeniec.

Oprócz tego likwidują w dalszym ciągu pojedyncze grupy polskich oddziałów.

## **ODETCHNĘLIŚMY**

Wejście Czerwonej Armii do nas otworzyło nam oczy na całą prawdę o wielkiej Socjetyckiej Republice i Jej Armii.

Dotychczasowi nasi panowie wmawiali nam, że w Rosji panuje bezprawie, głód, dzikość i ciemnota. Ku naszej jednak wielkiej radości spotkaliśmy wojsko, które się składa z ludzi uprzejmych, rozumnych i światłych, mówiących do nas, do dzieci, do starców jak równi do równych, szanujących naszą własność i godność osobistą.

Przez moje małe pole dojrziałych pomidorów przechodzili bojownicy Czerwonej Armii i nikt z nich nie tknął ani jednego owocu.

Nie słyszeliśmy żadnego sprostego słowa, jak to bywało za czasów przemarszu carskich, niemieckich lub polskich wojsk.

Uprzejmość dowódców, ich

słowa, pełne łaski i otuchy dla wszystkich bez wyjątku, dowiodły nam w jak wielkiej kulturze proletariackiej zostaje wychowany naród Z.S.S.R.

Jak szaro wygląda w porównaniu z tym nasze przeszłe życie.

Jak byliśmy strasznie zależni od naszych panów, którzy nas i nasze konie pędzili stu kilometrowymi dziennymi marszami, nie udzielając nam w zamian nawet łaskawego słowa. Dzicy, nieludscy byli nasi dotychczasowi przywódcy. Radują się serca nasze, z powodu wkroczenia naszej bratniej Czerwonej Armii, dzięki której możemy wyprostować nasze obciążone barki i odetchnąć pełną piersią.

Życie nasze będzie teraz przeciekać wśród ludzi równych bez jaśnie panów dzieciów.

Ziemia i dobytek dla ludu pracującego! **M. Rogala**

## **Organizuje się Komitety Chłopskie**

Rojno jest w Tymczasowym Zarządzie miasta Białej Podlaskiej. Zgłaszają się nowo wybrane robotniczo-chłopskie komitety dla otrzymania wskazówek dalszej produktywnej pracy.

Przewodniczący robotniczo-chłopskiego komitetu majątku Worgule, tow. Józwiak Sylwester doniósł Tymczasowemu Zarządowi o przyjęciu przez miejscowy komitet zarządu nad gospodarstwem i dobytkiem całego majątku.

„Wiemy, mówi tow. Józ-

wiak, że inwentarz żywy i martwy majątku został zdobyty naszą pracą i naszą krwią, dlatego też wiemy, że niszczenie mienia majątku jest przestępstwem wobec nas samych. Doprowadzamy majątek do należytego porządku, aby w odpowiedniej chwili w razie potrzeby oddać go dla dobra ludu pracującego. Będziemy pilnie i sumiennie pracować, aby zasłużyć sobie na zaufanie chłopów i formal, którzy nas do komitetów wybrali.

## Dowództwo niemieckie o wynikach wojny z Polską

Berlin (TASS). Naczelne dowództwo niemieckiej armii wydało następujący komunikat, sumując wyniki działalności swojej armii w Polsce. Komunikat podaje: Kampania w Polsce jest skończona. W szeregu bojów armia polska, licząca milion żołnierzy, została rozbita, wzięta do niewoli lub zniszczona.

Najwięcej zażartych walk i decydujących bojów odbyły się nad zakrętem Wisły. Żadna dywizja polskiej armii czynnej lub dywizja rezerwy albo brygada jednostkowa nie zdołała uciec swemu losowi. Niewielkie tylko części niektórych jednostek bojowych zdołały schronić się w błota wschodniej Polski i w ten sposób uchronić się od całkowitego zniszczenia.

Niewielki opór stawia się jeszcze w Warszawie, Modlinie i na półwyspie Hel. Oddziały polskie nie mają jednakże żadnej nadziei na jakikolwiek bądź sukces. Opór tych oddziałów jest możliwy przez to, że nasze dowództwo oszczędza swoje wojska i ludność cywilną.

„Dowództwo polskiej armii — podaje dalej komunikat — wychodziło z założenia, że Niemcy będą zmuszone większą część swych sił zbrojnych wystawić na zachód i dla tego z łatwością uda się natarcie wojsk polskich na wschodnie granice Rzeszy Niemieckiej.

Przewodnią myślą Polaków było natychmiastowe obsadzenie Gdańska i zaatakowanie Prus Wschodnich z trzech stron. Dla osiągnięcia tego celu wojska polskie zostały ugrupowane w następujący sposób:

Jedna armia polska była skoncentrowana na północ od Warszawy, by oprzeć się możliwemu natarciu niemieckich wojsk z Prus Wschodnich na Warszawę. Znaczna część wojska miała zagrażać Prusom Wschodnim z zachodu.

Zadaniem armii, znajdującej się w korytarzu polskim było zajęcie Gdańska i ewentualne zaatakowanie Prus Wschodnich również z tej strony.

Główną pomocą dla wykonania powyższego planu miała być najliczniejsza część polskiej armii, która znajdowała się w okolicach Poznania. Ona powinna była zaatakować niemiecką armię z boku w wypadku, gdyby ta ruszyła na korytarz polski. Ponadto miała pomagać części armii polskiej, walczącej na południu. W ten sposób armia ta była osiłą i zarazem rezerwą armii, walczących na Śląsku i Pomorzu.

Według zdania polskiego generalnego sztabu, południowa armia polska była dosyć silna, aby się przeciwstawić natarciu niemieckiemu z tej

strony, nawet miała okazać ewentualną pomoc innym częścią armii polskiej.

Strategicznym celem Niemiec było zaatakowanie i zniszczenie armii polskiej, skoncentrowanej u skrzyżła rzeki Wisły.

Głównodowodzący niemiecką armią gen. Brauchitz i naczelnik głównego sztabu gen. Halder — podaje dalej komunikat — dla osiągnięcia powyższego celu, sformułowali dwie grupy wojsk: południową grupę „A” i południową grupę „B”, składające się z trzech armii.

Połnocna grupa wojsk składała się z dwóch armii.

Zadaniem południowej grupy było natarcie w północno-wschodnim kierunku na stronę Wisły. Tę grupę z prawego skrzydła podtrzymywała armia, działająca na Śląsku. Armia ta powinna była ruszyć z zachodnich Beskidów na wschód.

Zadaniem tejże armii było wciągnięcie polskich sił w walkę, celem okrążenia ich z południa i północy, przy pomocy armii, posuwającej się ze Stowacji. Ponadto miała ta armia odciąć siłom polskim odwrót w kierunku wschodnim. Dla zabezpieczenia lewego skrzydła jednej z armii, wchodzącej w skład grupy B, druga armia tejże grupy powinna była ruszyć z Wrocławia na Warszawę, dla zatrzymania natarcia polskich skrzydeł ze strony Poznania.

Połnocna grupa powinna była przy pomocy jednej armii, wchodzącej w skład tejże grupy, utrzymywać łączność z grupą Prus Wschodnich i razem forsować Wisłę między Bydgoszczą a Grudziądem z tym, ażeby na wschodzie połączyć się z południową grupą.

Druga armia z północnej grupy powinna była wyjść z

Prus Wschodnich i spotkać się na drugiej stronie Narty, na Wschód od Wisły z armią południowej grupy B, aby odciąć drogę ze wschodu na Warszawę.

Powyższe operacje miały za zadanie wiązać w niewiele polskich siły zbrojne, któreby próbowały podczas odwrótu forsować Wisłę okrężną drogą przez rzeki San i Bug.

Wszystkie te operacje były ułożone przez niemieckie dowództwo i doskonale wykonywane przez wojsko.

Pierwsze zadania wciągające i zniszczenia jak największej ilości sił przeciwnika wysmienić się udało w bitwie na zachód od Wisły.

W następujących bitwach udało nam się w ciągu ośmiu dni zdecydować o losie polskiej armii i co za tym całość naszej akcji wojennej.

W ciągu paru dni części polskiej armii odstępowały, były okrążone w okolicach Radomia. Po tym nastąpiła klęska armii polskiej w korytarzu polskim. Druga armia z południowej grupy B przeszła pod Warszawą odwrót polskiej armii z Poznania i korytarza.

Druga i trzecia armia następnymi atakami co raz bardziej okrążały przeciwnika. W tymże czasie rozgromione części polskiej armii próbowały jeszcze atakować okrążające ich niemieckie wojsko.

Rezultatem tych bojów było prawie zupełne rozgromienie polskiej armii na zachód od Wisły.

Ilość wziętych do niewoli z wyżej wymienionych trzech kapitulacji przekroczyła sumę 300.000 osób. Ogólna zaś liczba wziętych do niewoli przekracza 450.000 osób.

Liczba dział wziętych jest już 200. Tymczasem nie możliwe jest jeszcze dokładne obliczenie wziętego przez nas sprzętu wojskowego.

Komunikat dalej głosi, że dowództwo niemieckiej armii sformowało dwie powietrzne eskadry, które rozpoczęły wojnę powietrzną z Polską i zniszczyły prawie 800 samolotów polskich.

Niemiecka flota wojenna na samym początku wojny blokadowała port gdański i w ten sposób przecięła wszystkie morskie komunikacje polskie.

Wszystkie polskie wojenne okręty na morzu bałtyckim, za wyjątkiem jednej podwodnej łodzi, zostały zniszczone lub też ukryły się w portach neutralnych państw.

Dalej naczelne niemieckie dowództwo w swoim komunikacie pisze: „Polscy żołnierze w większości wypadków bili się brawurowo. Zostali pokonani z powodu nie zaradności ich dowódców i złej organizacji armii polskiej.

Kolegium Redakcyjne.

## עברית

פירושונים.  
באמת, טרוריסט העם אויסטנען  
מיון לעבן אין די פארלעגטע סטאן  
יאר, טרוריסט און הענטונלען וענען  
זי ווערען.

זאנעטן מיט אלע ארבעטער העב  
עין בעלומט טון א בעסערער אר-  
נונג, ווי גאר ארבעט און פליקס  
וועט ווערן אפגעשטעלט און נישט קיין  
שווינדל און פאלשע קאמפניאניע.  
ענדלעך ווענען אנדערע חלומות פאר-  
ווערען בעלומט. בעלומט און די  
שעה פון בעלומט, עס וועט אן  
די שעה פון אפגענונג. פריי ווענען  
בעלומט און הענטונג - הענטונג, א  
זאנעט און שיינע און א גליקלעכע  
גליקס בעלומט.

ענדלעך איז אנטשטאנען א צייט,  
ווען און וועל קענען מיינע פליקס  
אויסנען פאר דעם נוצן און נוצן פון  
אלע חברים ארבעטער און הענטונג-  
ניקעס.

דעם נייע לעבן, דעם אמת וועג  
פון פארדוקטיווער ארבעט העב פאר  
אונז בעסערס די ווערען רויטע אר-  
מי. אנדערע שוין פון לעבן בעלומט  
חברים ארבעטער פון ראטן - פארבאנד.  
ש. מין.

### Wiadomości z powiatu

W Janowie Podlaskim został zorganizowany robotniczo chłopski komitet w składzie pięciu osób. Przewodniczącym komitetu został wybrany tow. Roszan Sruł, sekretarzem tow. Zanielski Jan.

W ciągu czterech dni swojej pracy komitet zorganizował czerwoną milicję która pilnie strzeże mosty, drogi i inwentarz zabrany w mająt-

W całej gminie Sitnik zorganizowane zostały wybory do chłopskich komitetów w skład których wchodzi naj-  
lepsi synowie ludu pracują-  
cego.

Na przedwyborczych zebraniach lud robotniczo-chłopski wyrażał swą wielką radość

kach, jednocześnie pomaga w zorganizowaniu komitetów majątku Kłonownica Duża i innych.

Członkowie komitetu postawili za cel zorganizować komitety w sześciu majątkach: Cieleśnica, Woroblin, Pratulin i innych, a także zmobilizować wszystkie siły, by w jak najkrótszym czasie zakończyć wybory do nich.

I zadowolenie. Wszyscy jednomyślnie wyrażali swą wdzięczność dla Wielkiego Wodza progresującej ludzkości świata tow. Stalina, dla tow. Molotowa i Woroszyłowa i całego narodu sowieckiego za uwolnienie z uścisku polskich panów i oficerów.